

NOVI USPJESI HRVATSKIH ZNANSTVENIKA

Korištenje zračenja u zaštiti i konzerviranju kulturnih dobara

U dva poglavlja opisani su povijesni razvoj i dostignuća u primjeni radijacijske metode u Hrvatskoj te posebno istaknuti uspješni primjer upotrebe zračenja u spašavanju kulturne baštine ugrožene ratom u Hrvatskoj

U izdanju Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) objavljena je knjiga na temu korištenja ionizirajućeg zračenja u zaštiti i konzerviranju kulturne baštine pod nazivom "Uses of Ionizing Radiation for Tangible Cultural Heritage Conservation". U nastanku ovog vrijednog izdanja, prvog u tom području, sudjelovali su djelatnici Laboratorija za radijacijsku kemiju i dozimetriju (LRKD) Zavoda za kemiju materijala Instituta Ruder Bošković (IRB) dr. sc. Branka Katušin – Ražem i dr. sc. Dušan Ražem, sada u mirovini, te dr. sc. Branka Mihaljević i dr. sc. Irina Pucić, kao i Mario Braun iz Hrvatskog restauratorskog Zavoda (HRZ). U dva poglavlja opisani su povijesni razvoj i dostignuća u primjeni radijacijske metode u Hrvatskoj te posebno istaknuti uspješni primjer upotrebe zračenja u spašavanju kulturne baštine ugrožene ratom u Hrvatskoj, navodi se u priopćenju IRB-a.

Hrvatski doprinos

Knjiga donosi pregled nekih od najznačajnijih rezultata postignutih tijekom deset godina odvijanja regionalnih projekata IAEA-e u europskim zemljama članicama povezanih s temom očuvanja kulturne baštine korištenjem radijacijske metode, a neka poglavlja predstavljaju i koristan uvod u korištenje zračenja na području zaštite materijalnih kulturnih dobara.

Hrvatska je jedna od začetnica organiziranja regionalnih projekata IAEA-e na ovu temu upravo zahvaljujući činjenici da se kroz suradnju LRKD i Hrvatskoga restauratorskog zavoda, na Institutu

Ruder Bošković već niz godina radi upravo na primjeni takvih tehnika za očuvanje kulturne baštine. To je i jedan od razloga zašto se naša zemlja svrstala uz malobrojne europske zemlje poput Francuske, Poljske i Rumunjske u kojima postoji iskustvo korištenja zračenja u svrhu zaštite kulturnih dobara. Uz suradnju s HRZ-om, LRKD surađuje i s ostalim institucijama koje uključuju Hrvatski državni arhiv, Akademiju likovnih umjetnosti, Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, Muzej za umjetnost i obrt, Muzej suvremene umjetnosti, Hrvatski povijesni muzej, Muzej Mimara, Etnografski muzej u Zagrebu, kao i muzeje u Splitu, Dubrovniku, Rijeci, Sisku i drugim gradovima u široj regiji.

Konzerviranje zračenjem

Razvijanje odgovarajućih tehnika očuvanja kulturnih dobara koje ne ugrožavaju dugovječnost ili autentičnost djela od iznimne je važnosti jer je upravo očuvanje svjetske kulturne baštine ključno pitanje i održavanja nacionalnog identiteta, kao i razumijevanja utjecaja ili razmjene među civilizacijama kroz povijest. Tehnika radijacijske dezinfestacije pokazala se posebno uspješna u očuvanju predmeta kulturne baštine, a nacionalni i međunarodni istraživački programi pripomogli su razvoju harmonizirane metodologije.

Ova publikacija pruža najsuvremenije znanje o tehnologiji zračenja koja se

primjenjuje kod očuvanja i konsolidacije predmeta kulturne baštine te ujedno predstavlja i vrijedan izvor informacija kustosima, konzervatorima, restauratorima, povjesničarima umjetnosti, arheolozima i znanstvenicima aktivnim u različitim područjima očuvanja kulturne baštine u muzejima, knjižnicama, arhivima, arheološkim institucijama, povijesnim zgradama i konzervatorskim radionicama.

Naslovnica knjige krasi i slika primjera posebno uspješnog hrvatskog slučaja korištenja radijacijske metode, polikromirana skulptura anđela podrijetlom iz 12. ili 13. stoljeća spašena iz crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Gore kraj Petrinje razrušene u ratu, koja je konzervirana dezinfekcijom zračenjem.

Pripremio: T. V.

